Okwolesebwa 6000

Ekiteeso ky'Ekigonjoola Eky'Amawanga Kkumi n'Emu eky'Okuzzaawo Isirayiri Omunene mu Mirembe nga Masiya, Yesu Kristo tannakomawo

**Awatali kwolesebwa, abantu bazikirira;
naye oyo akwata amateeka abeera musanyufu. Engero 29:18**

Eggwanga Katonda lyalyo ye Mukama lirina omukisa; n'abantu be yalonda okuba obusika bwe. Zabbuli 33:12

Omwaka gwa Gregorian 2240

Omwaka gwa Gregory 2240 gukwatagana n'omwaka gw'Olwebbulaniya 6000, ogulina amakulu amangi mu by'eddiini mu ddiini y'Ekiyudaaya. Okusinziira ku nsonda z'Abalabbi ez'edda (nga Talmud ne Zohar), omwaka gw'Olwebbulaniya 6000 gwe lunaku olusembayo okutuuka kwa Masiya n'okutandikawo Omulembe gwa Masiya.

Omulembe gwa Masiya: Mu nkola y'ennono ey'Abayudaaya ey'enkomerero, obutonzi bwawuddwamu enkumi n'enkumi z'emyaka musanvu. Eyoni omukaaga ezisooka zikiikirira ebyafaayo by'obuntu, ate eky'omusanvu gwe mulembe gwa " Ssabbiiti " n'emirembe egy'ensi yonna.

Amawanga Ekkumi n'Emu

Yisirayiri , Misiri , Iraq , Jordan , Kuwait , Lebanon , Palestine , Saudi Arabia , Syria , Butuluuki, Abakristaayo

• Isiraeri - Ku lunaku lwe lumu Mukama yakola endagaano ne Ibulaamu, ng'agamba nti Ezzadde lyo ensi eno, okuva ku mugga gw'e Misiri okutuuka ku mugga omunene, omugga Fulaati: Abakeni, n'Abakenizi, n'Abakadumoni, n'Abakiiti, n'Abaperizi, n'Abalefayi, n'Abaamoli, n'Abakanani, n'Abagirigaasi, ne aba Yebusi. Era ndikuwa ggwe n'ezzadde lyo erikuddirira, ensi gy'oli mugenyi, ensi yonna eya Kanani, okuba obutaka obw'olubeerera; era ndiba Katonda waabwe. Olubereberye 15:18-21 ; 17:8

• Misiri - Abatuuze mu buvanjuba bw'omugga Kiyira bayinza okusenguka ne bagenda mu maserengeta gaagwo oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Iraq - Abatuuze mu bukiikaddyo n'amaserengeta g'omugga Fulaati bayinza okusenguka mu bukiikakkono bwagwo n'obuvanjuba oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Yoludaani - Abatuuze bonna bayinza okusenguka mu kitundu ky'obukiikakkono obw'obuvanjuba bwa Busuuli (waggulu w'omugga Fulaati) oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Kuwait - Abatuuze mu kitundu ky'obukiikakkono ekya Jahra Governorate ekikoseddwa bayinza okusengukira mu bukiikaddyo oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Lebanon - Abatuuze bonna bayinza okusenguka mu kitundu ky'obukiikakkono bw'obuvanjuba bwa Busuuli (waggulu w'omugga Fulaati) oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Palestine - Abatuuze bonna bayinza okusenguka mu maserengeta g'omugga Kiyira oba mu kitundu ky'obukiikakkono bw'obuvanjuba bwa Busuuli (waggulu w'omugga Fulaati) . oba mu kitundu ky'obugwanjuba bwa Saudi Arabia oba goberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Saudi Arabia - Abatuuze mu kitundu ky'obukiikakkono ekikoseddwa bayinza okusengukira mu bugwanjuba oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Busuuli - Abatuuze mu bukiikaddyo n'amaserengeta g'omugga Fulaati bayinza okusenguka mu bukiikakkono bwagwo n'ebuvanjuba oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Turkey - Abatuuze mu kitundu ky'obugwanjuba bw'obuvanjuba ekikoseddwa bayinza okusenguka mu bukiikakkono oba okugoberera ekyokulabirako ky'Abagibyoni .

• Abakristaayo - Bannansi b'Obwakabaka bwa Katonda balina okugumiikiriza okubuulira, okulangirira, n'okufulumya enjiri eri amawanga amalala 10 ne mu mawanga gonna.

Mmwe muli munnyo gwa nsi: naye omunnyo bwe gunaggwaamu akawoowo, gunaafukibwamu omunnyo? okuva olwo tekirina kye kigasa, wabula okusuulibwa ebweru, n'okulinnyirira wansi w'ebigere by'abantu. Mmwe musana gwa nsi. Ekibuga ekiteekeddwa ku lusozi tekiyinza kukwekebwa. So abantu tebakoleeza ttaala, ne bagiteeka wansi w'ekibbo, wabula ku kikondo ky'ettaala; era gutangaaza bonna abali mu nnyumba. Omusana gwammwe gutangaale mu maaso g'abantu, balyoke balabe ebikolwa byammwe ebirungi, bagulumize Kitammwe ali mu ggulu. Matayo 5:13-16

Awo Yesu n'ajja n'abagamba nti, " Amaanyi gonna gampeereddwa mu ggulu ne mu nsi." Kale mugende muyigirize amawanga gonna, nga mubatiza mu linnya lya Kitaffe, n'Omwana, n'Omwoyo Omutukuvu: Mubayigirize okukwata byonna bye nnabalagira: era, laba, ndi wamu nammwe bulijjo, okutuusa enkomerero y'ensi. Amiina. Matayo 28:18-20

Era enjiri erina okusooka okufulumizibwa mu mawanga gonna. Makko 13:10

N'abagamba nti Mugende mu nsi yonna, mubuulire Enjiri eri buli kitonde. Akkiriza n'abatizibwa alirokolebwa; naye atakkiriza alisalirwa omusango. Era obubonero buno buligoberera abo abakkiriza; Mu linnya lyange baligoba badayimooni; baliyogera mu nnimi empya; Balikwata emisota; era bwe

banaanywa ekintu kyonna ekitta, tekibalumya; balissa emikono ku balwadde, era baliwona. Awo Mukama bwe yamala okwogera nabo, n'atwalibwa mu ggulu, n'atuula ku mukono ogwa ddyo ogwa Katonda. Ne bafuluma, ne babuulira buli wamu, Mukama ng'akola nabo, era ng'anyweza ekigambo n'obubonero obugoberera. Amiina. Makko 16:15-20

Awo bwe baakuŋŋaana ne bamubuuza nti, "Mukama waffe, mu kiseera kino ojja kuzzaawo obwakabaka eri Isirayiri?" N'abagamba nti Si kyammwe okumanya ebiseera newakubadde ebiro, Kitaffe bye yateeka mu buyinza bwe. Naye mulifuna amaanyi, Omwoyo Omutukuvu bw'amala okubatuukako: era muliba bajulirwa gye ndi mu Yerusaalemi ne mu Buyudaaya yonna, ne mu Samaliya, n'okutuukira ddala ku nkomerero y'ensi. Ebikolwa 1:6-8

Balunabba n'agenda e Taluso okunoonya Sawulo: Awo bwe yamuzuula, n'amuleeta e Antiyokiya. Awo olwatuuka omwaka mulamba ne bakuŋŋaana n'Ekkanisa, ne bayigiriza abantu bangi. Era abayigirizwa baasooka kuyitibwa Bakristaayo mu Antiyokiya. Ebikolwa 11:25-26 (Antiyokiya ey'edda eri wansi w'ekibuga Antakya eky'omulembe guno mu Ssaza ly'e Hatay, mu bukiikaddyo bwa Butuluuki.)

Amateeka kyeyava gaali omusomesa waffe okutuleeta eri Kristo, tulyoke tuweebwe obutuukirivu olw'okukkiriza. Naye oluvannyuma lw'okukkiriza okwo okujja, tetukyali wansi wa musomesa. Kubanga mwenna muli baana ba Katonda olw'okukkiriza Kristo Yesu. Kubanga bangi ku mmwe abaabatizibwa mu Kristo mwambala Kristo. Tewali Muyudaaya newakubadde Omuyonaani, tewali muddu newakubadde ow'eddembe, tewali musajja newakubadde omukazi: kubanga mwenna muli omu mu Kristo Yesu. Era bwe muli ba Kristo, kale muli zzadde lya Ibulayimu, era muli basika ng'ekisuubizo bwe kyali. Abaggalatiya 3:24-29

Ekisembayo, baganda bange, munyweze mu Mukama ne mu maanyi g'amaanyi ge. Mwambale ebyokulwanyisa byonna ebya Katonda, mulyoke musobole okuyimirira okulwanyisa obukuusa bwa Setaani. Kubanga tetumeggana na nnyama na musaayi, wabula n'abafuzi, n'obuyinza, n'abafuzi b'ekizikiza eky'ensi, n'obubi obw'omwoyo mu bifo ebigulumivu. Kale mutwale ebyokulwanyisa byonna ebya Katonda, mulyoke musobole okugumira olunaku olubi, era nga mukoze byonna, okuyimirira. Kale muyimirire nga musibye ekiwato kyammwe n'amazima, era nga mwambadde ekifuba eky'obutuukirivu; N'ebigere byammwe byambadde engatto n'okuteekateeka Enjiri ey'emirembe; Okusinga byonna, mukwate engabo ey'okukkiriza, gye munaasobola okuzikiza emisinde gyonna egy'omuliro egy'ababi. Mukwate enkoofiira ey'obulokozi n'ekitala eky'Omwoyo, kye kigambo kya Katonda: Musabanga bulijjo n'okusaba kwonna n'okwegayirira kwonna mu Mwoyo, era nga mutunuulidde n'okugumiikiriza kwonna n'okwegayirira abatukuvu bonna; Era ku lwange, okwogera ndyoke mpwe, ndyoke nzigule n'obuvumu, ntegeeze ekyama ky'enjiri, Kye ndi omubaka mu kkomera: ndyoke mwogere n'obuvumu, nga bwe nsaanidde okwogera. Abeefeso 6:10-20

Naye mmwe muli mulembe gwalonde, bakabona ab'obwakabaka, ggwanga ettukuvu, abantu ab'enjawulo; mulyoke mwogere ettendo ly'oyo eyabayita okuva mu kizikiza okuyingira mu musana gwe ogw'ekitalo: Edda tezaali ggwanga, naye kaakano abantu ba Katonda: abataasaasiddwa, naye kaakano baasaasiddwa. 1 Peetero 2:9-10

Ekyokulabirako ky'Abagibyoni

Yoswa 9.
1 Awo olwatuuka bakabaka bonna abaali ku luuyi olwa Yoludaani, mu nsozi ne mu biwonvu, ne mu nsalo zonna ez'ennyanja ennene, emitala wa Lebanooni, n'Abakiiti n'Abamoli, n'Abakanani, n'Abaperezi, n'Abakivi, n'Abayebusi, bwe baawulira.
2 (B) Ne bakuŋŋaana, okulwana ne Yoswa ne Isirayiri, n'omutima gumu.
3 Abatuuze b'e Gibyoni bwe baawulira Yoswa kye yakola Yeriko ne Ayi.
4 Ne bakola n'obukuusa, ne bagenda ne beefuula ng'ababaka, ne batwala ensawo enkadde ku ndogoyi zaabwe, n'obucupa bw'omwenge, enkadde, n'okuyuza, ne basiba;
5 N'engatto enkadde n'engoye ku bigere byabwe, n'ebyambalo eby'edda ku byo; n'emigaati gyonna egy'emmere yaabwe gyali nkalu era nga gifuuse ekikuta.
6 Ne bagenda eri Yoswa mu lusiisira e Girugaali, ne bamugamba n'abasajja ba Isiraeri nti Tuvudde mu nsi ey'ewala: kaakano mukole naffe endagaano.
7 Abasajja ba Isiraeri ne bagamba Abakivi nti Oboolyawo mutuula mu ffe; era tunaakola tutya naawe liigi?
8 Ne bagamba Yoswa nti Ffe tuli baddu bo. Yoswa n'abagamba nti Mmwe muli baani? era muva wa?
9 Ne bamugamba nti, "Abaddu bo bavudde wala nnyo olw'erinnya lya YHWH Elohim wo: kubanga tuwulidde ettutumu lye ne byonna bye yakola mu Misiri.
10 Ne byonna bye yakola bakabaka bombi ab'Abamoli, abaali emitala wa Yoludaani, ne Sikoni kabaka w'e Kesuboni ne Ogi kabaka w'e Basani, eyali e Asutaloosi.
11 Abakadde baffe n'abatuuze bonna mu nsi yaffe kyebaava boogera naffe nti Mutwale emmere ey'olugendo, mugende mubasisinkane, mubagambe nti Ffe tuli baddu bammwe: n'olwekyo kaakano mukole naffe endagaano.
12 (B) Omugaati gwaffe guno twaguggya mu nnyumba zaffe nga gwokya olw'emmere yaffe, ku lunaku lwe twava okugenda gye muli; naye kaakano, laba, kikalu, era kifuuse ekikuta.
13 Eccupa zino ez'omwenge ze twajjuza, zaali mpya; era, laba, bikutuse: era ebyo ebyambalo byaffe n'engatto zaffe bikaddiye olw'olugendo oluwanvu ennyo.
14 Abasajja ne baddira ku mmere yaabwe, ne batasaba kuteesa mu kamwa ka Mukama.
15 Yoswa n'atabaganya nabo emirembe, n'akola endagaano nabo, okubaleka abalamu: n'abakungu b'ekibiina ne babalayira.
16 Awo olwatuuka ennaku ssatu bwe zaggwaako nga bamaze okukola endagaano nabo, ne bawulira nga baliraanwa baabwe, era nga babeera mu bo.
17 Abaana ba Isiraeri ne batambula, ne batuuka mu bibuga byabwe ku lunaku olwokusatu. Ebibuga byabwe byali Gibyoni, ne Kefira, ne Beerosi, ne Kiriyasuyeyalimu.
18 Abaana ba Isiraeri tebaabakuba, kubanga abakungu b'ekibiina baali balayirira Mukama Katonda wa Isiraeri. Ekibiina kyonna ne beemulugunya ku balangira.
19 Naye abakungu bonna ne bagamba ekibiina kyonna nti Tubalayirira Mukama Katonda wa Isiraeri: kaakano tetuyinza kubakwatako.
20 Kino tujja kubakola; tujja n'okubaleka nga balamu, obusungu buleme kututuukako, olw'ekirayiro kye twabalayirira.
21 Abakungu ne babagamba nti Balamu; naye babeere abatema enku n'okusena amazzi eri ekibiina kyonna; ng'abalangira bwe baali babasuubizza.
22 Yoswa n'abayita, n'abagamba nti Lwaki mwatulimbalimba nga mugamba nti Tuli wala nnyo okuva gye muli; bwe mubeera mu ffe?
23 Kaakano kaakano mukolimiddwa, so tewali n'omu ku mmwe alisumululwa mu kubeera baddu, n'abatema enku n'okusena amazzi olw'ennyumba ya Katonda wange.

24 Ne baddamu Yoswa ne bagamba nti Kubanga kyategeezeddwa abaddu bo, Mukama Katonda wo bwe yalagira omuddu we Musa okubawa ensi yonna, n'okuzikiriza bonna abatuula mu nsi okuva mu maaso gammwe, kye twava tutya nnyo obulamu bwaffe ku lwammwe, ne tukola kino.
25 Era kaakano, laba, tuli mu mukono gwo: nga bw'olaba ekirungi era ekituufu gy'oli okutukola, kola.
26 Bw'atyo bwe yabakola, n'abawonya mu mukono gw'abaana ba Isiraeri, ne batabatta.
27 Ku lunaku olwo Yoswa n'abatema enku n'abasena amazzi olw'okukuŋŋaana n'ekyoto kya YHWH, n'okutuusa leero, mu kifo kye yali agenda okulonda.

Yoswa 10
1 Awo olwatuuka Adoniizeddeeki kabaka wa Yerusaalemi bwe yawulira Yoswa bwe yawamba Ayi n'agizikiriza ddala; nga bwe yakola Yeriko ne kabaka we, bwe yakola Ayi ne kabaka we; n'abatuuze b'e Gibyoni bwe baali batabaganye ne Isiraeri, ne babeera mu bo;
2 Ne batya nnyo, kubanga Gibyoni kyali kibuga kinene, ng'ekimu ku bibuga eby'obwakabaka, era kubanga kyali kinene okusinga Ayi, n'abasajja baakyo bonna nga ba maanyi.
3 Adoniizeddeeki kabaka wa Yerusaalemi kyeyava atuma eri Kokamu kabaka w'e Kebbulooni ne Piramu kabaka w'e Yalumusi ne Yafiya kabaka w'e Lakisi ne Debiri kabaka w'e Eguloni ng'agamba nti:
4 Mujje gye ndi, onnyambe, tulyoke tufume Gibyoni: kubanga etadde emirembe ne Yoswa n'abaana ba Isiraeri.
5 (B) Awo bakabaka abataano ab'Abamoli, kabaka wa Yerusaalemi, kabaka wa Kebbulooni, kabaka wa Yalumusi, kabaka wa Lakisi, kabaka wa Eguloni, ne bakuŋŋaana ne bambuka, bo n'eggye lyabwe lyonna, ne basiisira mu maaso ga Gibyoni ne balwana nalyo.
6 Awo abasajja b'e Gibyoni ne batuma eri Yoswa mu lusiisira e Girugaali, nga boogera nti Togoba mukono gwo ku baddu bo; mujje mangu gye tuli, otuwonye, otuyambe: kubanga bakabaka bonna ab'Abamoli ababeera mu nsozi bakuŋŋaanye okutulwanyisa.
7 (B) Awo Yoswa n'ava e Girugaali, ye n'abantu bonna ab'olutalo, n'abasajja bonna ab'amaanyi abazira.
8 YHWH n'agamba Yoswa nti Tobatya: kubanga mbawaddeyo mu mukono gwo; tewabaawo muntu n'omu ku bo aliyimirira mu maaso go.
9 Awo Yoswa n'ajja gye bali, n'ava e Girugaali ekiro kyonna.
10 YHWH n'abatabula mu maaso ga Isiraeri, n'abattira e Gibyoni, n'abagoba mu kkubo erigenda e Besukolooni, n'abakuba okutuuka e Azeka ne Makkeda.
11 Awo olwatuuka, bwe baali badduka mu maaso ga Isiraeri, nga baserengeta e Besukolooni, Mukama n'abasuulako amayinja amanene okuva mu ggulu okutuuka e Azeka, ne bafa: ne bafa n'omuzira okusinga abo abaana ba Isiraeri be baatta n'ekitala.
12 Awo Yoswa n'ayogera ne YHWH ku lunaku Mukama lwe yawaayo Abamoli mu maaso g'abaana ba Isiraeri, n'agamba mu maaso ga Isiraeri nti Enjuba, yimirira ku Gibyoni; naawe, Omwezi, mu kiwonvu kya Ayaloni.
13 Enjuba n'eyimirira, n'omwezi ne gusigala, okutuusa abantu lwe beesasuza abalabe baabwe. Kino tekiwandiikiddwa mu kitabo kya Yaseri? Awo enjuba n'eyimirira wakati mu ggulu, n'eteyanguwa okugwa olunaku lwonna.
14 Tewabangawo lunaku ng'olwo nga lunnabaawo oba oluvannyuma lwalwo, Mukama lwe yawuliriza eddoboozi ly'omuntu: kubanga YHWH yalwanirira Isiraeri.
15 Yoswa ne Isirayiri yenna n'addayo mu lusiisira e Girugaali.
16 Naye bakabaka abo abataano ne badduka ne beekweka mu mpuku e Makkeda.
17 Yoswa ne bategeezebwa nti, "Bakabaka abataano basangiddwa nga beekwese mu mpuku e Makkeda."

18 Yoswa n'addamu nti, "Yingirira amayinja amanene ku mumwa gw'empuku, muteeke abasajja okugakuuma;
19 So temusigalangako, naye mugoberere abalabe bammwe, ne mubakuba ennyuma; Tobakkiriza kuyingira mu bibuga byabwe: kubanga Mukama Katonda wo abawaddeyo mu mukono gwo.
20 Awo olwatuuka Yoswa n'abaana ba Isiraeri bwe baamala okubatta n'okutta okungi ennyo, okutuusa lwe baamala okuzikirizibwa, abaasigalawo ne bayingira mu bibuga ebiriko bbugwe.
21 Awo abantu bonna ne baddayo mu lusiisira eri Yoswa e Makkeda mu mirembe: tewali n'omu ku baana ba Isiraeri n'akuba olulimi lwe.
22 Awo Yoswa n'agamba nti Ggulawo akamwa k'empuku, onzigye bakabaka abo abataano mu mpuku."
23 Ne bakola bwe batyo, ne bamuleetera bakabaka abo abataano okuva mu mpuku, kabaka wa Yerusaalemi, kabaka wa Kebbulooni, kabaka wa Yalumusi, kabaka wa Lakisi ne kabaka wa Eguloni.
24 Awo olwatuuka, bwe baaleeta bakabaka abo eri Yoswa, Yoswa n'ayita abasajja ba Isiraeri bonna, n'agamba abaami b'abasajja ab'olutalo abaali bagenda naye nti Musembere, muteeke ebigere byammwe mu bulago bwa bakabaka bano. Ne basembera, ne bateeka ebigere byabwe ku bulago bwabwe.
25 Yoswa n'abagamba nti Temutya so temutya, mubeere ba maanyi era mugume: kubanga bw'atyo YHWH bw'alikola abalabe bammwe bonna be mulwana nabo.
26 Awo oluvannyuma Yoswa n'abakuba, n'abatta, n'abawanika ku miti etaano: ne bawanikibwa ku miti okutuusa akawungeezi.
27 Awo olwatuuka mu kiseera enjuba ng'egwa, Yoswa n'alagira, ne baziggya ku miti, ne bazisuula mu mpuku mwe zaali zikwese, ne bateeka amayinja amanene mu kamwa k'empuku, ne gasigalawo okutuusa leero.
28 Ku lunaku olwo Yoswa n'awamba Makkeda n'agitta n'ekitala, kabaka waayo n'azikiriza ddala, bo n'emyoyo gyonna egyalimu; teyaleka n'omu: n'akola kabaka w'e Makkeda nga bwe yakola kabaka w'e Yeriko.
29 (B) Awo Yoswa n'ava e Makkeda ne Isirayiri yenna, n'agenda e Libuna, n'alwana ne Libuna.
30 YHWH n'agiwaayo ne kabaka waakyo mu mukono gwa Isiraeri; n'agikuba n'ekitala n'emyoyo gyonna egyalimu; teyaleka n'omu asigala mu kyo; naye n'akola kabaka waakyo nga bwe yakola kabaka w'e Yeriko.
31 Yoswa n'ava e Libuna ne Isiraeri yenna, n'agenda e Lakisi, n'asimba enkambi n'agirwanyisa.
32 YHWH n'awaayo Lakisi mu mukono gwa Isiraeri, n'agitwala ku lunaku olw'okubiri, n'agitta n'ekitala, n'emyoyo gyonna egyalimu, ng'ebyo byonna bye yakola Libuna bwe byali.
33 Awo Kolaamu kabaka w'e Gezeri n'agenda okuyamba Lakisi; Yoswa n'amukuba n'abantu be, okutuusa lwe yamulekerawo n'omu.
34 Yoswa n'ava e Lakisi n'agenda e Eguloni ne Isiraeri yenna wamu naye; ne basiisira ne balulwanyisa;
35 Ne bagitwala ku lunaku olwo, ne bagitta n'ekitala, n'emyoyo gyonna egyalimu n'agizikiriza ddala ku lunaku olwo, ng'ebyo byonna bye yakola Lakisi bwe byali.
36 Yoswa n'ava e Eguloni ne Isiraeri yenna n'agenda e Kebbulooni; ne bakirwanyisa;
37 Ne bagitwala, ne bagitta n'ekitala, ne kabaka waakyo, n'ebibuga byayo byonna n'emyoyo gyonna egyalimu; teyaleka n'omu asigaddewo, ng'ebyo byonna bye yakola Eguloni bwe byali; naye n'agizikiriza ddala, n'emyoyo gyonna egyalimu.
38 Yoswa n'addayo ne Isiraeri yenna e Debiri; era n'akirwanirira:
39 N'agitwala ne kabaka waakyo n'ebibuga byayo byonna; ne babatta n'ekitala, ne bazikiririza ddala emyoyo gyonna egyalimu; teyaleka n'omu asigaddewo: nga bwe yakola Kebbulooni, bwe yakola Debiri ne kabaka waakyo; nga bwe yakola ne Libuna ne kabaka waayo.

40 Awo Yoswa n'akuba ensi yonna ey'ensozi, n'ey'obukiikaddyo, n'ey'ekiwonvu, n'ensulo, ne bakabaka baabwe bonna: n'atalekawo n'omu, naye n'azikiriza ddala bonna abaassa, nga Mukama Katonda wa Isirayiri bwe yalagira.
41 Yoswa n'abatta okuva e Kadesubarnea okutuuka e Gaza, n'ensi yonna ey'e Goseni, okutuukira ddala e Gibyoni.
42 Yoswa n'atwala bakabaka abo bonna n'ensi yaabwe omulundi gumu, kubanga Mukama Katonda wa Isiraeri yalwanirira Isiraeri.
43 Yoswa ne Isirayiri yenna n'addayo mu lusiisira e Girugaali.

Ebiseera by'abamawanga

Era baligwa n'ekitala, ne batwalibwa mu mawanga gonna nga bawambe: ne Yerusaalemi balirinnyirira ab'amawanga, okutuusa ebiseera by'ab'amawanga lwe birituukirizibwa. Lukka 21:24

"Ebiseera by'amawanga" kigambo kya bunnabbi mu Baibuli okuva mu Lukka 21:24. Kinnyonnyola ekiseera eky'ebyafaayo amawanga agatali Bayudaaya (ag'amawanga) mwe gafuga Yerusaalemi mu by'obufuzi n'ensonga z'ensi. Okutwalira awamu abamanyi bakkiriza nti omulembe guno gwatandika n'okuwang'anguse e Babulooni mu mwaka gwa 586 BC era gugenda mu maaso okutuusa Kristo lwe yakomawo.

Ebintu Ebikulu eby'Endowooza eno:

Ensibuko mu Bunnabbi: Ekigambo kino kisinga kumanyika kukozesebwa Yesu mu mboozi y'Omuzeyituuni, gye yalagula nti Yerusaalemi yandirinnyiriddwa ab'amawanga okutuusa ng'ebiseera by'amawanga bituukiridde".

Okwolesebwa kwa Danyeri: Endowooza eno esibiddwa nnyo ku bunnabbi obuli mu Danyeri 2, obulaga obwakabaka bw'ensi bw'Abamawanga obuddiriŋŋana (okutandika ne Babulooni) okukkakkana nga bukyusiddwa obwakabaka bwa Katonda obutaggwaawo.

Abamanyi ba Baibuli n'abakugu mu by'enkomerero batera okugabanyaamu "ebiseera by'amawanga" mu ndowooza z'eby'eddiini eziwerako:

Obufuzi bw'ebyobufuzi: Ensonga entuufu ey'ebyafaayo eya Yerusaalemi okufugibwa amawanga ag'ebweru, okuva ku Babulooni n'Abaruumi okutuuka ku bwakabaka obwaddirira mu byafaayo byonna.

Omulembe gw'Ekkanisa: Ekiseera obubaka bw'enjiri mwe bwasinga okusaasaanyizibwa mu mawanga agatali Bayudaaya.

"Ebiseera" vs. "Obujjuvu": Abamu ku bannaddiini baawula wakati wa "ebiseera by'amawanga" (ensengeka y'ebiseera ey'omubiri ey'obufuzi bw'ebyobufuzi) ne "obujjuvu bw'amawanga" (okwogerwako mu Abaruumi 11:25, ekitegeeza okukuŋŋaanyizibwa okw'omwoyo mu bujjuvu kw'abakkiriza abatali Bayudaaya mu nteekateeka ya Katonda ey'obulokozi).

Obujjuvu bw'abamawanga

Kubanga ab'oluganda, saagala kutamanya kyama kino, muleme okuba abagezi mu kwegulumiza kwammwe; nti obuzibe bw'amaaso mu kitundu butuuse ku Isirayiri, okutuusa ng'obujjuvu bw'amawanga buyingidde.Bwe kityo Isirayiri yenna n'alokolebwa: nga bwe kyawandiikibwa nti Muliva mu Sayuuni Omununuzi, era aliggya obutatya Katonda eri Yakobo: Abaruumi 11:25-26

"Obujjuvu bw'amawanga" ndowooza ya bunnabbi esangibwa mu King James Version eya Baibuli, okusinga mu Abaruumi 11:25. Kitegeeza ekiseera Enjiri mw'ebuulirwa okusinga eri abantu abatali Bayudaaya. Omulembe guno gujja kuggwaawo ng'omuwendo gw'amawanga ogwalondebwa Katonda gutuuse okukkiriza mu Kristo, nga bakkiriza Katonda okukyusa essira lye ery'obunnabbi okudda ku bulokozi bwa Isirayiri.

Ebintu Ebikulu eby'Endowooza eno:

Ebyawandiikibwa Ebikulu: Mu Abaruumi 11:25, Omutume Pawulo abikkula "ekyama" eri ekkanisa: "okuziba amaaso ku kitundu kituuse ku Isiraeri, okutuusa ng'obujjuvu bw'amawanga buyingidde." Kino kitegeeza nti okukakanyaza kwa Isiraeri okw'omwoyo okw'akaseera obuseera kukola ekigendererwa — kuggulawo oluggi eri ab'amawanga (ensi etali ya Bayudaaya) okufuna obulokozi n'okufuuka ekitundu ky'amaka ga Katonda.

Ekikolo ky'Oluyonaani: Ekigambo "obujjuvu" mu nsonga eno kivvuunulwa okuva mu kigambo ky'Oluyonaani pleroma, ekitegeeza omuwendo omujjuvu, okumaliriza oba obungi. Okutwalira awamu kitegeeza okukungula okujjuvu, okujjuvu okw'Abamawanga Katonda kw'agenderera okulokola mu mulembe guno ogw'ekkanisa oguliwo kati.

Okukwatagana ne "Ebiseera by'amawanga":
Endowooza eno ekwatagana ne Lukka 21:24, Yesu gy'ayogera ku "biseera by'ab'amawanga" — ekiseera ekiwanvu ekimanyiddwa olw'okufuga kw'amawanga ku Yerusaalemi n'abantu b'Abayudaaya. "Obujjuvu bw'amawanga" bwe bulaga enkomerero y'omulembe guno, oluvannyuma lw'ekyo obuzibe bw'amaaso bwa Isiraeri bujja kuggyibwawo "Isiraeri yenna n'alokolebwa" nga bwe kirambikiddwa mu Abaruumi 11:26.

Matayo 24

1 Awo Yesu n'afuluma n'ava mu yeekaalu: abayigirizwa be ne bajja gy'ali okumulaga ebizimbe bya yeekaalu.
2 Yesu n'abagamba nti Temulaba bintu bino byonna? mazima mbagamba nti Tewajja kusigala wano jjinja limu ku kirala, eritasuulibwa wansi.
3 Awo bwe yali ng'atudde ku lusozi lw'Emizeyituuni, abayigirizwa ne bajja gy'ali nga bagamba nti, "Tubuulire, bino binaabaawo ddi? era kabonero ki ak'okujja kwo n'enkomerero y'ensi?
4 Yesu n'abaddamu nti, " Mwekuume waleme kubaawo muntu yenna abalimbalimba."
5 Kubanga bangi balijja mu linnya lyange nga boogera nti Nze Kristo; era alibuzaabuza bangi.
6 Muliwulira entalo n'olugambo lw'entalo: mulabe muleme okutya: kubanga ebyo byonna birina okubaawo, naye enkomerero tennaba.
7 Kubanga eggwanga liriyeekera eggwanga, n'obwakabaka n'obwakabaka: era wajja kubaawo enjala n'endwadde ne musisi mu bifo ebitali bimu.
8 Bino byonna ye ntandikwa y'ennaku.

9 Awo balibawaayo okubonyaabonyezebwa, ne babatta: ne mukyayibwa amawanga gonna olw'erinnya lyange.
10 Olwo bangi balisobeddwa, ne balya munne olukwe, ne bakyawagana.
11 Era bannabbi ab'obulimba bangi balisituka, ne balibuzaabuza bangi.
12 Era olw'okuba obutali butuukirivu bujja kweyongera, okwagala kw'abangi kulinyogoga.
13 Naye oyo aligumiikiriza okutuuka ku nkomerero, oyo alirokolebwa.
14 Enjiri eno ey'obwakabaka eribuulirwa mu nsi yonna okuba obujulirwa eri amawanga gonna; awo enkomerero y'erijja.
15 Kale bwe munaalaba omuzizo ogw'okuzikirizibwa, Danyeri nnabbi gwe yayogerako, nga guyimiridde mu kifo ekitukuvu, (oyo asoma, ategeere:)
16 Awo abali mu Buyudaaya baddukire mu nsozi.
17 Oyo ali waggulu ku nnyumba aleme kuserengeta kuggya kintu kyonna mu nnyumba ye.
18 (B) Era oyo ali mu nnimiro aleme kuddayo kuddira byambalo bye.
19 Zisanze abo abali embuto n'abo abayonsa mu nnaku ezo!
20 Naye musabe okudduka kwammwe kuleme kubeera mu kiseera eky'obutiti newakubadde ku Ssabbiiti.
21 (B) Kubanga awo ekibonyoobonyo ekinene, ekitabangawo okuva ku ntandikwa y'ensi n'okutuusa leero, era tekijja kubaawo.
22 Ennaku ezo bwe zitakendeezebwa, tewali nnyama ejja kulokolebwa: naye ku lw'abalonde ennaku ezo zirikendeezebwa.
23 Kale omuntu yenna bw'abagamba nti Laba, Kristo ali wano oba awo; tokkiriza.
24 (B) Kubanga Kristo ab'obulimba ne bannabbi ab'obulimba balijja, era balikola obubonero obunene n'eby'amagero; bwe kiba nga kisoboka, balibuzaabuza abalonde bennyini.
25 Laba, mbagambye edda.
26 Kale bwe banaabagamba nti Laba ali mu ddungu; togenda: laba, ali mu bisenge eby'ekyama; tokkiriza.
27 Kubanga ng'omulabe bwe guva ebuvanjuba, ne guyaka okutuuka ebugwanjuba; bwe kityo n'okujja kw'Omwana w'Omuntu bwe kuliba.
28 Kubanga omulambo gwonna we gunaabeera, empungu mwe zinaakuŋŋaanyizibwa.
29 Amangu ddala ng'ekibonyoobonyo eky'ennaku ezo kiwedde, enjuba erizikizibwa, n'omwezi tegulitangaaza, n'emmunyeenye zirigwa okuva mu ggulu, n'amaanyi g'eggulu galikankana.
30 Awo akabonero k'Omwana w'Omuntu kalirabikira mu ggulu: awo ebika byonna eby'oku nsi ne bikungubagira, ne balaba Omwana w'Omuntu ng'ajja mu bire eby'omu ggulu n'amaanyi n'ekitiibwa ekinene.
31 Era alituma bamalayika be n'eddoboozi eddene ery'ekkondeere, ne bakuŋŋaanya abalonde be okuva ku mpewo ennya, okuva ku nkomerero y'eggulu okutuuka ku ndala.
32 Kaakano muyige olugero olw'omutiini; Ettabi lye bwe liba nga likyakaluba, ne livaamu ebikoola, mumanya ng'obudde obw'obutiti bunaatera okutuuka.
33 Bwe mutyo bwe munaalaba ebyo byonna, mumanye nga kiri kumpi, ne ku nzigi.
34 Mazima mbagamba nti Omulembe guno tegujja kuyitawo okutuusa ng'ebintu bino byonna bituukirira.
35 Eggulu n'ensi biriggwaawo, naye ebigambo byange tebiriggwaawo.
36 Naye ku lunaku olwo n'essaawa eyo tewali amanyi, wadde bamalayika ab'omu ggulu, wabula Kitange yekka.
37 Naye ng'ennaku za Nuuwa bwe zaali, n'okujja kw'Omwana w'Omuntu bwe kuliba.
38 (B) Kubanga nga mu nnaku ezaaliwo ng'amataba tegannabaawo, baali balya era nga banywa, nga bawasa era nga bawasa, okutuusa ku lunaku Nuuwa lwe yayingira mu lyato.
39 Ne batamanya okutuusa amataba lwe gajja ne gabatwala bonna; bwe kityo n'okujja kw'Omwana w'Omuntu bwe kuliba.

40 Awo babiri balibeera mu nnimiro; omu alitwalibwa, n'omulala alekebwa.
41 Abakazi babiri banaabanga basiiga ku kyuma; omu alitwalibwa, n'omulala alekebwa.
42 Kale mutunule: kubanga temumanyi ssaawa Mukama wammwe gy'alijja.
43 Naye kino mukimanye nti singa omwami w'ennyumba yategedde essaawa omubbi gy'anaajja, yandibadde atunula, n'atakkiriza nnyumba ye kumenyebwa.
44 Kale nammwe mubeere mwetegefu: kubanga Omwana w'Omuntu ajja mu kiseera kye mutalowooza.
45 Kale ani omuddu omwesigwa era ow'amagezi, mukama we gwe yafuula omufuzi w'ennyumba ye, okubawa emmere mu kiseera ekituufu?
46 Alina omukisa omuddu oyo, mukama we bw'alijja alisanga ng'akola bw'atyo.
47 Mazima mbagamba nti anaamufuula omufuzi w'ebintu bye byonna.
48 Naye omuddu oyo omubi bw'anaagamba mu mutima gwe nti Mukama wange alwawo okujja kwe;
49 Era alitandika okukuba baddu banne, n'okulya n'okunywa n'abatamiivu;
50 (B) Mukama w'omuddu oyo alijja ku lunaku lw'atamulindirira, ne mu kiseera ky'atamanyi.
51 Era anaamusalasala, n'amuwa omugabo gwe n'abananfuusi: waliba okukaaba n'okuluma amannyo.

Makko 13

1 Bwe yali ng'ava mu yeekaalu, omu ku bayigirizwa be n'amugamba nti Muyigiriza, laba amayinja n'ebizimbe ebiri wano!
2 Yesu n'addamu n'amugamba nti Olaba ebizimbe bino ebinene? tewajja kusigalawo jjinja limu ku eddala, eritasuulibwa wansi.
3 Awo bwe yali ng'atudde ku lusozi lw'Emizeyituuni emitala wa yeekaalu, Peetero ne Yakobo ne Yokaana ne Andereya ne bamubuuza mu kyama.
4 Tubuulire, bino binaabaawo ddi? era kabonero ka kaliba ka ebintu ebyo byonna bwe birituukirizibwa?
5 Awo Yesu n'abaddamu n'atandika okugamba nti Mwekuume omuntu yenna aleme okubalimba.
6 Kubanga bangi balijja mu linnya lyange nga boogera nti Nze Kristo; era alibuzaabuza bangi.
7 Era bwe munaawulira entalo n'olugambo lw'entalo, temweraliikirira: kubanga ebintu ebyo biteekwa okubaawo; naye enkomerero tennatuuka.
8 Kubanga eggwanga liriyeekera eggwanga, n'obwakabaka n'obwakabaka: ne musisi aliba mu bifo ebitali bimu, n'enjala n'ebibonyoobonyo biribaawo: zino ze ntandikwa y'ennaku.
9 Naye mwekuume: kubanga balibawaayo eri enkiiko; ne mu makuŋŋaaniro mulikubwa: ne muleetebwa mu maaso g'abakulembeze ne bakabaka ku lwange, okuba obujulirwa.
10 Enjiri eteekwa okusooka okufulumizibwa mu mawanga gonna.
11 Naye bwe banaabakulembera, ne babawaayo, temusooka kulowooza ku kye munaayogera, so temutegekera: naye buli ekinaabaweebwa mu ssaawa eyo, mwogera: kubanga si mmwe mwogera, wabula Omwoyo Omutukuvu.
12 Ow'oluganda anaalyamu olukwe okufa, ne kitaawe omwana; n'abaana baliyimuka ku bazadde baabwe, ne babattibwa.
13 Mulikyayibwa abantu bonna ku lw'erinnya lyange: naye oyo aligumiikiriza okutuusa enkomerero, oyo alirokolebwa.
14 Naye bwe munaalaba eky'omuzizo eky'okuzikirizibwa, Danyeri nnabbi nnabbi kye yayogerako, nga kiyimiridde we kitasaana, (asoma ategeere,) kale abo abali mu Buyudaaya baddukire mu nsozi.
15 Oyo ali waggulu ku nnyumba aleme kuserengeta mu nnyumba, so aleme kuyingiramu kuggya kintu kyonna mu nnyumba ye.
16 (B) Oyo ali mu nnimiro aleme kudda mabega okutwala ekyambalo kye.
17 Naye zisanze abo abali embuto n'abo abayonsa mu nnaku ezo!
18 Era musabe okudduka kwammwe kuleme kubeera mu kiseera eky'obutiti.

19 Kubanga mu nnaku ezo kuliba okubonaabona okutabangawo okuva ku ntandikwa y'ebitonde Katonda bye yatonda n'okutuusa leero, so tekulibaawo.
20 Era singa Mukama teyakendeezezza ku nnaku ezo, tewali nnyama yandirokose: naye ku lw'abalonde, be yalonda, akendeezezza ennaku.
21 Awo omuntu yenna bw'abagamba nti Laba, wuuno Kristo; oba, laba, ali eyo; tomukkiriza:
22 (B) Kubanga Kristo ab'obulimba ne bannabbi ab'obulimba balizuukira, ne bakola obubonero n'eby'amagero, okusendasenda abalonde, bwe kiba nga kisoboka.
23 Naye mmwe mwegendereze: laba, mbagambye byonna.
24 Naye mu nnaku ezo, oluvannyuma lw'ekibonyoobonyo ekyo, enjuba ejja kuzikira, n'omwezi tegulitangaaza.
25 Emmunyeenye ez'omu ggulu zirigwa, n'amaanyi agali mu ggulu galikankana.
26 Awo baliraba Omwana w'Omuntu ng'ajja mu bire n'amaanyi mangi n'ekitiibwa.
27 Awo alituma bamalayika be, n'akuŋŋaanya abalonde be okuva ku mpewo ennya, okuva ku nkomerero y'ensi okutuuka ku nkomerero y'eggulu.
28 Kaakano muyige olugero olw'omutiini; Ettabi lye bwe liba nga likyakaluba, ne livaamu ebikoola, mumanya ng'obudde obw'obutiti busembedde.
29 Kale bwe mutyo bwe munaalaba ebintu bino nga bituukirira, mumanye nga kumpi, ne ku nzigi.
30 Mazima mbagamba nti omulembe guno tegujja kuyitawo okutuusa ng'ebintu bino byonna bituukirira.
31 Eggulu n'ensi biriggwaawo: naye ebigambo byange tebiriggwaawo.
32 Naye ku lunaku olwo n'essaawa eyo tewali amanyi wadde bamalayika abali mu ggulu wadde Omwana, wabula Kitaffe.
33 Mwekuume, mutunule era musabe: kubanga temumanyi ddi ekiseera bwe kinaatuuka.
34 Kubanga Omwana w'omuntu alinga omuntu atambula ewala, eyava mu nnyumba ye, n'awa abaddu be obuyinza, ne buli muntu omulimu gwe, n'alagira omukuumi w'omulyango okukuuma.
35 Kale mutunule: kubanga temumanyi nnannyini nnyumba lw'alijja, akawungeezi, oba mu ttumbi, oba enkoko ng'ekoona oba ku makya.
36 (B) Aleme okujja amangu ago n'akusanga nga weebase.
37 Era bye mbagamba mbigamba bonna nti Mutunule.

Lukka 21

1 N'atunula waggulu, n'alaba abagagga nga basuula ebirabo byabwe mu ggwanika.
2 N'alaba ne nnamwandu omwavu ng'asuulayo ensulo bbiri.
3 N'ayogera nti Mazima mbagamba nti nnamwandu ono omwavu asuddemu bingi okusinga bonna.
4 Kubanga abo bonna ku bungi bwabwe basudde mu biweebwayo bya Katonda: naye omukazi mu bwavu bwe yasuddemu byonna ebiramu bye yalina.
5 Abamu bwe baali boogera ku yeekaalu, bwe yayooyootebwa n'amayinja amalungi n'ebirabo, n'agamba nti:
6 Ate ebyo bye mulaba, ennaku zijja kujja, nga mu zo tezirekebwako jjinja limu ku kirala, eritasuulibwa wansi.
7 Ne bamubuuza nti, "Omuyigiriza, naye bino binaabaawo ddi? era kabonero ki akalibaawo ebintu ebyo bwe birituukirira?
8 N'ayogera nti Mwekuume muleme kulimbibwa: kubanga bangi balijja mu linnya lyange nga boogera nti Nze Kristo; n'ekiseera kinaatera okutuuka: kale temubagoberera.
9 Naye bwe munaawulira entalo n'obujagalalo, temutya: kubanga ebyo biteekwa okusooka okubaawo; naye enkomerero si ya bunkenke.
10 Awo n'abagamba nti, " Eggwanga liriyeekera eggwanga, n'obwakabaka n'obwakabaka;

11 Musisi ow'amaanyi aliba mu bifo ebitali bimu, n'enjala ne kawumpuli; n'okulaba okutiisa n'obubonero obunene biribaawo okuva mu ggulu.
12 Naye ebyo byonna nga tebinnabaawo, balibateekako emikono gyabwe ne babayigganya, ne babawaayo mu makuŋŋaaniro ne mu makomera, nga baleetebwa mu maaso ga bakabaka n'abafuzi ku lw'erinnya lyange.
13 Era kinaakyukira mmwe okuba obujulirwa.
14 Kale muteeke mu mitima gyammwe, temufumiitirizanga nga temunnaba kuddamu.
15 Kubanga ndikuwa akamwa n'amagezi, abalabe bo bonna bye batayinza kuwakanya wadde okuziyiza.
16 Era mulilyamu olukwe abazadde, n'abooluganda, n'ab'eŋŋanda n'emikwano; era abamu ku mmwe banattibwa.
17 Mulikyayibwa abantu bonna olw'erinnya lyange.
18 Naye tewaali kuzikirizibwa na nviiri n'emu ku mutwe gwammwe.
19 Mu kugumiikiriza kwammwe mutwale emyoyo gyammwe.
20 Bwe munaalaba Yerusaalemi nga yeetooloddwa eggye, kale mumanye ng'okuzikirizibwa kwakyo kumpi.
21 Awo abali mu Buyudaaya baddukire mu nsozi; n'abo abali wakati mu kyo baveeyo; n'abo abali mu nsi baleme kuyingiramu.
22 Kubanga zino ze nnaku ez'okwesasuza, byonna ebyawandiikibwa bituukirire.
23 Naye zisanze abo abali embuto n'abo abayonsa, mu nnaku ezo! kubanga mu nsi muliba okunakuwala okungi, n'obusungu ku bantu bano.
24 Era baligwa n'ekitala, ne batwalibwa mu mawanga gonna mu buwaŋŋanguse: ne Yerusaalemi balirinnyirira ab'amawanga, okutuusa ebiseera by'ab'amawanga lwe birituukirizibwa.
25 Era walibaawo obubonero mu njuba ne mu mwezi ne mu mmunyeenye; ne ku nsi okubonaabona kw'amawanga, n'okusoberwa; ennyanja n'amayengo nga biwuuma;
26 Emitima gy'abantu ne gibalemererwa olw'okutya n'okutunuulira ebigenda okujja ku nsi: kubanga amaanyi g'eggulu gakankana.
27 Awo baliraba Omwana w'omuntu ng'ajja mu kire n'amaanyi n'ekitiibwa ekinene.
28 Ebyo bwe bitandika okubaawo, kale mutunule waggulu, muyimuse emitwe gyammwe; kubanga okununulibwa kwammwe kusemberedde.
29 N'abagamba olugero; Laba omutiini n'emiti gyonna;
30 (B) Kaakano bwe bakuba amasasi, mulaba era ne mutegeera ku lwammwe nti obudde obw'obutiti bunaatera okutuuka.
31 Bwe mutyo bwe mulaba ebintu bino nga bituuse, mutegeere ng'obwakabaka bwa Katonda buli kumpi.
32 Mazima mbagamba nti Omulembe guno tegujja kuggwaawo okutuusa nga byonna bituukirira.
33 Eggulu n'ensi biriggwaawo: Naye ebigambo byange tebiriggwaawo.
34 Era mwegendereze, emitima gyammwe gireme okujjula ebisukkiridde, n'okutamiira n'okweraliikirira kw'obulamu buno, olunaku olwo ne lubatuukako nga temumanyi.
35 (B) Kubanga eriba ng'omutego ku abo bonna ababeera ku nsi yonna.
36 Kale mutunule, era musabe buli kiseera, mulyoke mubaliriddwa ng'abasaanira okuwona ebintu ebyo byonna ebigenda okubaawo, n'okuyimirira mu maaso g'Omwana w'Omuntu.
37 Emisana yali ayigiriza mu yeekaalu; ekiro n'afuluma n'abeera ku lusozi oluyitibwa olusozi lw'Emizeyituuni.
38 Awo abantu bonna ne bajja gy'ali mu yeekaalu ku makya okumuwuliriza.

Ebitabo Ebitundu (Pentateuch).

Awo Mukama yali agambye Ibulaamu nti Muve mu nsi yo, ne mu b'eŋŋanda zo, ne mu nnyumba ya kitaawo, ogende mu nsi gye ndikulaga: Era ndikufuula eggwanga eddene, era ndikuwa omukisa, n'okufuula erinnya lyo eddene; era oliba mukisa: Era ndiwa omukisa abo abakuwa omukisa, era ndikolimira oyo akukolimira: era mu ggwe amaka gonna ag'ensi mwe galiweebwa omukisa. Olubereberye 12:1-3

Ku lunaku lwe lumu Mukama yakola endagaano ne Ibulaamu, ng'ayogera nti Ezzadde lyo ensi eno, okuva ku mugga gw'e Misiri okutuuka ku mugga omunene, omugga Fulaati: Abakeni, n'Abakenizi, n'Abakadumoni, n'Abakiiti, n'Abaperizi, n'Abalefayi, n'Abamoli, n'Abakanani, n'Abagirigaasi, n'Abakanani, n'Abagiragasi, n'Abakanani, n'Abagirigaasi, n'Abagiragaasi, n'Abakeni n'Abakenizi n'Abakadumoni Abayebusi. Olubereberye 15:18-21

Era ndikuwa ggwe n'ezzadde lyo erikuddirira, ensi gy'oli mugenyi, ensi yonna eya Kanani, okuba obutaka obw'olubeerera; era ndiba Katonda waabwe. Olubereberye 17:8

Katonda n'ayogera ne Musa n'amugamba nti, "Nze Mukama: Ne ndabikira Ibulayimu, Isaaka ne Yakobo, erinnya lya Katonda Omuyinza w'ebintu byonna, naye erinnya lyange YHWH saali bamanyi. Era nnyweza endagaano yange nabo, okubawa ensi ya Kanani, ensi ey'okulamaga kwabwe, mwe baali abagwira. Okuva 6:2-4
Nze Mukama Katonda wammwe eyabaggya mu nsi y'e Misiri, okubawa ensi ya Kanani, n'okubeera Katonda wammwe. Eby'Abaleevi 25:38

Mukyuse, mugende ku lusozi lw'Abamoli, ne mu bifo byonna ebiriraanyewo, mu lusenyi, mu nsozi, ne mu kiwonvu, ne mu bukiikaddyo, ne ku lubalama lw'ennyanja, mu nsi y'Abakanani, ne ku Lebanooni, okutuuka ku mugga omunene, omugga Fulaati. Laba, ensi ngitadde mu maaso gammwe: muyingire mutwale ensi Mukama gye yalayirira bajjajjammwe, Ibulayimu, ne Isaaka, ne Yakobo, okubawa n'ezzadde lyabwe eryaddirira. Ekyamateeka 1:7-8

Kubanga bwe munaakwatanga ebiragiro bino byonna bye mbalagira, okubikola, okwagala Mukama Katonda wammwe, okutambulira mu makubo ge gonna, n'okumunywererako; Awo Mukama anaagoba amawanga gano gonna mu maaso gammwe, ne mufuna amawanga amanene era agasinga amaanyi. Buli kifo ebigere byammwe mwe binatambuliranga kiriba kyammwe: okuva mu ddungu ne Lebanooni, okuva ku mugga, Omugga Fulaati, okutuukira ddala ku nnyanja enkomerero ensalo zammwe. Tewali muntu aliyinza kuyimirira mu maaso gammwe: kubanga Mukama Katonda wammwe aliteeka okutya n'entiisa yammwe ku nsi yonna gye munaalinnyangako, nga bwe yabagamba. Ekyamateeka 11:22-25

Yambuka ku lusozi luno Abalimu, ku lusozi Nebo, oluli mu nsi ya Mowaabu, emitala wa Yeriko; era laba ensi ya Kanani gye mpa abaana ba Isiraeri okuba obutaka: Ekyamateeka 32:49

Ebyafaayo

Awo oluvannyuma lw'okufa kwa Musa omuddu wa Mukama, Mukama n'ayogera ne Yoswa mutabani wa Nuuni, omuweereza wa Musa, ng'agamba nti Musa omuddu wange afudde; kaakano golokoka, osomoke Yoludaani, ggwe, n'abantu bano bonna, mu nsi gye mbawa, abaana ba Isiraeri. Buli kifo ekigere kyammwe kye kinaalinnyanga, nkibawadde, nga bwe nnagamba Musa. Okuva mu

ddungu ne Lebanooni ono okutuuka ku mugga omunene, Omugga Fulaati, ensi yonna ey'Abakiiti, n'okutuukira ddala ku nnyanja ennene, enjuba gy'egwa, y'eneeba olubalama lwammwe. Tewali muntu yenna aliyinza kuyimirira mu maaso go ennaku zonna ez'obulamu bwo: nga bwe nnali ne Musa, bwe ntyo bwe ndibeera naawe: Sijja kukulemesa wadde okukuleka. Beera mugumu era mugume: kubanga abantu bano oligabira abantu bano ensi gye nnalayirira bajjajjaabwe okubawa. Yoswa 1:1-6

Era zino ze nsi abaana ba Isiraeri ze baasikira mu nsi ya Kanani, Eriyazaali kabona ne Yoswa mutabani wa Nuuni n'abakulu b'ebika by'abaana ba Isiraeri gye baabagabira okuba obusika. Yoswa 14:1

Dawudi n'akuba Kadadezeri mutabani wa Lekobu kabaka w'e Zoba bwe yali ng'agenda okuzza ensalo ye ku mugga Fulaati. 2 Samwiri 8:3

N'endagaano gye yakola ne Ibulayimu n'ekirayiro kye eri Isaaka; Era yanyweza ekyo eri Yakobo okuba etteeka, ne Isiraeri okuba endagaano ey'emirembe n'emirembe nti, "Ndikuwa ensi ya Kanani, omugabo gw'obusika bwo; Bwe mwali batono, nga mutono, era nga muli bannaggwanga mu kyo. 1 Ebyomumirembe 16:16-19

Dawudi n'akuba Kadadezeri kabaka w'e Zoba okutuuka e Kamasi, bwe yali ng'agenda okunyweza obufuzi bwe ku mugga Fulaati. 1 Ebyomumirembe 18:3

Obutontomi

Eggwanga Katonda lyalyo ye Mukama lirina omukisa; n'abantu be yalonda okuba obusika bwe. Zabbuli 33:12

Endagaano eyo gye yakola ne Ibulayimu, n'ekirayiro kye eri Isaaka; N'anyweza ekyo eri Yakobo okuba etteeka, ne Isiraeri okuba endagaano ey'olubeerera nti: Nga ŋŋamba nti, "Ndikuwa ensi ya Kanani omugabo gw'obusika bwo: Bwe baali batono mu muwendo; weewaawo, batono nnyo, n'abagwira mu kyo. Zabbuli 105:9-12

Yakuba amawanga amanene, n'atta bakabaka ab'amaanyi; Sikoni kabaka w'Abamoli, ne Ogi kabaka w'e Basani, n'obwakabaka bwonna obwa Kanani: N'awaayo ensi yaabwe okuba obusika, obusika eri Isiraeri abantu be. Erinnya lyo, ai Mukama, libeerera emirembe gyonna; n'ekijjukizo kyo, ai Mukama, emirembe gyonna. Zabbuli 135:10-13

Obunnabbi

Ku lunaku olwo walibaawo ekikolo kya Yese, ekinaayimirira nga bendera y'abantu; Abaamawanga gye balinoonya: n'okuwummula kwe kuliba kya kitiibwa. Awo olulituuka ku lunaku olwo, Mukama aliddamu okussa omukono gwe omulundi ogwokubiri okuzzaawo abantu be abasigaddewo, abanaasigalawo, okuva mu Bwasuli, ne mu Misiri, ne mu Pasulo, ne mu Kuusi, ne mu Eramu, ne mu Sinali, ne mu Kamasi, ne mu bizinga eby'ennyanja. Alisimbawo ebbendera eri amawanga, n'akuŋŋaanya abagobeddwa mu Isiraeri, n'akuŋŋaanya abaasaasaana mu Yuda okuva ku nsonda ennya ez'ensi. Isaaya 11:10-12

Awo olulituuka ku lunaku olwo, Mukama alikuba okuva ku mugga gw'omugga okutuuka ku mugga gw'e Misiri, ne mukuŋŋaanyizibwa omu ku omu, mmwe abaana ba Isiraeri. Awo olulituuka ku lunaku olwo ekkondeere eddene lirifuuwa, era balijja abaabadde beetegefu okuzikirizibwa mu nsi y'e Bwasuli, n'abagobeddwa mu nsi y'e Misiri, ne basinza Mukama ku lusozi olutukuvu e Yerusaalemi. Isaaya 27:12-13

Naye kaakano bw'ati bw'ayogera Mukama eyakutonda, ggwe Yakobo, n'oyo eyakubumba, ggwe Isiraeri nti Totya: kubanga nkununudde, nkuyise erinnya lyo; ggwe oli wange. Bw'onooyita mu mazzi, ndibeera naawe; era mu migga tegirikulukuta: bw'onootambulira mu muliro, toyokebwa; so n'ennimi z'omuliro tezijja kukukumako. Kubanga nze Mukama Katonda wo, Omutukuvu wa Isiraeri, Omulokozi wo: Nawaayo Misiri okuba ekinunulo kyo, Ethiopia ne Seba ku lulwo. Okuva bwe wali ow'omuwendo mu maaso gange, wali wa kitiibwa, era nakwagala: kyenva ndikuwa abantu ku lulwo, n'abantu olw'obulamu bwo. Totya: kubanga ndi wamu naawe: ndireeta ezzadde lyo okuva ebuvanjuba, ne nkuŋŋaanya okuva ebugwanjuba; Ndigamba mu bukiikakkono nti Muleke; ne ku luuyi olw'obukiikaddyo nti Todda mabega: muleete batabani bange okuva ewala, ne bawala bange okuva ku nkomerero z'ensi; Ne buli muntu ayitibwa erinnya lyange: kubanga namutonda olw'ekitiibwa kyange, mmubumba; weewaawo, nze mmukola. Isaaya 43:1-7

Muwulirize, mmwe ebizinga, nze; era muwulirize, mmwe abantu, okuva ewala; Mukama yampita okuva mu lubuto; okuva mu byenda bya mmange ayogedde erinnya lyange. Era afudde akamwa kange ng'ekitala ekisongovu; mu kisiikirize ky'omukono gwe ankwese, n'anfuula omuggo ogusiigiddwa; ankwese mu kifuba kye; N'aŋŋamba nti Ggwe muddu wange, ggwe Isiraeri, gwe ndigulumizibwa. Awo ne ŋŋamba nti Nfubye bwereere, amaanyi gange ngumazeeko bwereere, naye mazima omusango gwange guli eri Mukama, n'omulimu gwange guli eri Katonda wange. Era kaakano, bw'ayogera Mukama eyantomba okuva mu lubuto okubeera omuddu we, okukomyawo Yakobo gy'ali nti, "Isiraeri newaakuŋŋaanyizibwa, naye ndiba wa kitiibwa mu maaso ga Mukama, era Katonda wange aliba maanyi gange." N'ayogera nti Kiba kizito okubeera omuddu wange okuyimusa ebika bya Yakobo, n'okuzzaawo Isiraeri eyakuumibwa: era ndikuwa ekitangaala eri ab'amawanga, olyoke obeere obulokozi bwange okutuusa ku nkomerero y'ensi. Isaaya 49:1-6

Kubanga Omutonzi wo ye bba wo; Mukama ow'eggye lye linnya lye; n'Omununuzi wo Omutukuvu wa Isiraeri; Katonda w'ensi yonna y'aliyitibwa. Kubanga Mukama akuyise ng'omukazi eyalekebwawo n'ennaku mu mwoyo, n'omukazi ow'obuvubuka, bwe wagaana, bw'ayogera Katonda wo. Okumala akaseera katono nkusudde; naye ndikukuŋŋaanya n'okusaasira okungi. Mu busungu obutono ne nkukweka amaaso gange okumala akaseera; naye ndikusaasira n'ekisa ekitaggwaawo, bw'ayogera Mukama Omununuzi wo. Isaaya 54:5-8

Mukama Katonda akuŋŋaanya abagobeddwa mu Isiraeri agamba nti Naye ndikuŋŋaanya abalala gy'ali, okuggyako abo abakuŋŋaanyiziddwa gy'ali. Isaaya 56:8

Zisanze abasumba abasaanyaawo n'okusaasaanya endiga z'amalundiro gange! bw'ayogera Mukama. Noolwekyo bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda wa Isiraeri ku basumba abalunda abantu bange; Musaasaanyizza ekisibo kyange, ne muzigoba, so temuzikyalira: laba, ndibabonereza obubi obw'ebikolwa byammwe, bw'ayogera Mukama. Era ndikuŋŋaanya ebisigaddewo mu kisibo kyange okuva mu nsi zonna gye nnazigoba, ne nzizaayo mu bisibo byabwe; era balizaala ne beeyongera. Era nditeekawo abasumba ku abo abanaabaliisa: so tebalitya nate, so tebaligwa, so tebalibula, bw'ayogera Mukama. Yeremiya 23:1-4

Weewaawo, bw'ati bw'ayogera Mukama w'eggye, Katonda wa Isiraeri, ku bibya ebisigadde mu nnyumba ya Mukama ne mu nnyumba ya kabaka wa Yuda ne Yerusaalemi; Balitwalibwa e Babulooni, era eyo gye balibeera okutuusa ku lunaku lwe ndibakyalira, bw'ayogera Mukama; awo ndibaleeta, ne mbazza mu kifo kino. Yeremiya 27:21-22

Kubanga mmanyi ebirowoozo bye ndowooza gye muli, bw'ayogera Mukama, ebirowoozo eby'emirembe so si bya bubi, okubawa enkomerero esuubirwa. Olwo mujja kunkoowoola, ne mugenda ne munsaba, nange ndibawuliriza. Era munaannoonya, ne munsanga, bwe munaannoonya n'omutima gwammwe gwonna. Era ndisanga gye muli, bw'ayogera Mukama: era ndikyusa obusibe bwammwe, era ndibakung'aanya okuva mu mawanga gonna ne mu bifo byonna gye nnabagobye, bw'ayogera Mukama; era ndibakomyawo mu kifo gye nnakutwala mu buwambe. Yeremiya 29:11-14

Kubanga bw'ati bw'ayogera Mukama nti; Yimbira Yakobo n'essanyu, oleekaanirire mu bakulu b'amawanga: Mulangirire, mutendereze, era mugambe nti Ai Mukama, lokola abantu bo, abasigaddewo mu Isiraeri. Laba, ndibaggya mu nsi ey'obukiikakkono, ne mbakuŋŋaanya okuva ku nsalo z'ensi, era nabo abazibe b'amaaso n'abalema, omukazi ali olubuto n'oyo azaala olubuto wamu: ekibiina ekinene kiriddayo eyo. Balijja nga bakaaba, era ndibakulembera n'okwegayirira: Ndibatambuza ku migga egy'amazzi mu kkubo eggolokofu, mwe batajja kwesittala: kubanga ndi kitaawe wa Isiraeri, era Efulayimu ye mubereberye wange. Muwulire ekigambo kya Mukama, mmwe amawanga, mukilangirire mu bizinga ebiri ewala, mugambe nti Oyo eyasaasaanya Isiraeri alimukuŋŋaanya n'amukuuma, ng'omusumba bw'akola ekisibo kye. Kubanga Mukama anunula Yakobo, n'amununula mu mukono gw'oyo eyali amusinga amaanyi. Yeremiya 31:7-11

Era kaakano bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda wa Isiraeri, ku kibuga kino kye mwogerako nti Kiliweebwayo mu mukono gwa kabaka w'e Babulooni n'ekitala n'enjala ne kawumpuli; Laba, ndibakuŋŋaanya okuva mu nsi zonna gye nabagoba mu busungu bwange ne mu busungu bwange ne mu busungu bungi; era ndibakomyawo mu kifo kino, era ndibatuuza mirembe: Era baliba bantu bange, nange ndiba Katonda waabwe: Era ndibawa omutima gumu, n'ekkubo limu, balyoke bantya emirembe gyonna, olw'obulungi bwabwe, n'abaana baabwe abaddirira: Era ndikola endagaano ey'olubeerera nabo, nneme okubavaako, okubakolera ebirungi; naye nditeeka okutya kwange mu mitima gyabwe, baleme okunvaako. Weewaawo, ndibasanyukira okubakolera ebirungi, era ndibasimba mu nsi eno n'obukakafu n'omutima gwange gwonna n'emmeeme yange yonna. Kubanga bw'ati bw'ayogera Mukama nti; Nga bwe nnaleeta obubi buno bwonna obunene ku bantu bano, bwe ntyo bwe ndibaleetera ebirungi byonna bye nnabasuubiza. Yeremiya 32:36-42

Nate ekigambo kya Mukama ne kinzijira, nga kyogera nti Omwana w'omuntu, baganda bo, baganda bo, abasajja ab'eŋŋanda zo, n'ennyumba ya Isiraeri yonna, be bo abatuuze b'e Yerusaalemi be bagamba nti Weewale ne Mukama: ffe ensi eno eweereddwa obuyinza. Noolwekyo yogera nti Bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda; Newankubadde nga mbasuula wala mu mawanga, era newaakubadde nga mbasaasaanyizza mu nsi, naye ndiba gye bali ng'ekifo ekitukuvu ekitono mu nsi gye balijja. Noolwekyo yogera nti Bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda; Ndibakuŋŋaanya okuva mu bantu, ne mbakuŋŋaanya okuva mu nsi gye mwasaasaanyizibwa, era ndibawa ensi ya Isiraeri. Era balijja eyo, ne baggyawo ebintu byayo byonna eby'omuzizo n'eby'emizizo byonna. Era ndibawa omutima gumu, era nditeeka omwoyo omuggya munda mu mmwe; era ndiggya omutima ogw'amayinja mu mubiri gwabwe, ne mbawa omutima ogw'omubiri: balyoke batambulire mu mateeka gange, ne bakwata ebiragiro byange, ne babikola: era baliba bantu bange, nange ndiba Katonda waabwe. Ezeekyeri 11:14-20

Era ndibaggya mu bantu, ne mbakuŋŋaanya okuva mu nsi mwe musaasaanidde, n'omukono ogw'amaanyi, n'omukono ogwagoloddwa, n'obusungu obuyiiriddwa. Ndibakkiriza n'akawoowo kammwe akawooma, bwe ndibaggya mu bantu, ne mbakuŋŋaanya okuva mu nsi mwe mwasaasaanyizibwa; era nditukuzibwa mu mmwe mu maaso g'amawanga. Era mulitegeera nga nze Mukama, bwe ndibaleeta mu nsi ya Isiraeri, mu nsi gye nnayimusa omukono gwange okuguwa bajjajjammwe. Ezeekyeri 20:34,41-42

Bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda nti; Bwe ndikuŋŋaanya ennyumba ya Isiraeri okuva mu bantu be basaasaanyiziddwa, ne batukuzibwa mu bo mu maaso g'amawanga, kale balituula mu nsi yaabwe gye nnawa omuddu wange Yakobo. Era balituula mu mirembe, ne bazimba amayumba, ne basimba ennimiro z'emizabbibu; weewaawo, balituula n'obwesige, bwe ndikoze emisango ku bonna ababanyooma ababeetoolodde; era balimanya nga nze Mukama Katonda waabwe. Ezeekyeri 28:25-26

Kubanga bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda nti; Laba, nze, nze, ndikenneenya endiga zange, ne nzinoonya. Ng'omusumba bw'anoonya ekisibo kye ku lunaku lw'ali mu ndiga ze ezisaasaanye; bwe ntyo bwe ndinoonya endiga zange, era ndizinunula mu bifo byonna gye zaasaasaanira ku lunaku olw'ebire n'ekizikiza. Era ndibaggya mu bantu, ne mbakuŋŋaanya mu nsi, ne mbaleeta mu nsi yaabwe, ne mbaliisa ku nsozi za Isiraeri ku mabbali g'emigga ne mu bifo byonna eby'omu nsi. Ndiziriisa mu ddundiro eddungi, ne ku nsozi empanvu eza Isiraeri ekisibo kyabwe kiriba: eyo gye balisula mu kisibo eddungi, ne mu ddundiro ery'amasavu mwe baliriisa ensozi za Isiraeri. Ndiriisa endiga zange, era ndizigalamiza, bw'ayogera Mukama Katonda. Ndinoonya ebyo ebyabula, ne nkomyawo ebyagobebwa, era ndisiba ebyo ebyamenyese, era ndinyweza ebyo ebyali ndwadde: naye ndizikiriza amasavu n'ab'amaanyi; Nja kubaliisa n'omusango. Ezeekyeri 34:11-16

Noolwekyo gamba ennyumba ya Isiraeri nti Bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda; Kino sikikola ku lwammwe, mmwe ennyumba ya Isiraeri, wabula ku lw'erinnya lyange ettukuvu lye mwavuma mu mawanga gye mwagenda. Era nditukuza erinnya lyange eddene eryayonoonebwa mu mawanga, lye mwayonoona wakati mu bo; n'amawanga galitegeera nga nze Mukama, bw'ayogera Mukama Katonda, bwe nditukuzibwa mu mmwe mu maaso gaabwe. Kubanga ndibaggya mu mawanga, ne mbakuŋŋaanya okuva mu nsi zonna, ne mbaleeta mu nsi yammwe. Olwo ndibamansira amazzi amayonjo, nammwe muliba balongoofu: okuva mu bucaafu bwammwe bwonna ne ku bifaananyi byammwe byonna, ndibalongoosa. Era ndibawa omutima omuggya, n'omwoyo omuggya nditeeka munda mu mmwe: era ndiggya omutima ogw'amayinja mu mubiri gwammwe, era ndibawa omutima ogw'omubiri. Era nditeeka omwoyo gwange munda mu mmwe, ne mbatambuliza mu mateeka gange, ne mukwata emisango gyange ne mugikola. Era munaabeeranga mu nsi gye nnawa bajjajjammwe; nammwe muliba bantu bange, nange ndiba Katonda wammwe. Ezeekyeri 36:22-28

Era obagambe nti Bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda; Laba, ndiggya abaana ba Isiraeri mu mawanga gye bagenda, ne mbakuŋŋaanya enjuyi zonna, ne mbaleeta mu nsi yaabwe: Era ndibafuula eggwanga limu mu nsi ku nsozi za Isiraeri; era kabaka omu aliba kabaka gye bali bonna: so tebaliba mawanga abiri nate, so tebaligabanyizibwamu bwakabaka bubiri n'akatono: So tebalyonoona nate n'ebifaananyi byabwe, newakubadde n'eby'omuzizo byabwe, newakubadde n'ebisobyo byabwe byonna: naye ndibalokola okuva mu bifo byabwe byonna mwe babeera, mwe baayonoona, era ndibatukuza: bwe batyo bwe baliba abantu bange, nange ajja kuba Katonda waabwe. Dawudi omuddu wange aliba kabaka waabwe; era bonna baliba n'omusumba omu: era banaatambuliranga mu misango gyange, ne bakwata amateeka gange ne bagakola. Era balibeera mu nsi gye nnawa Yakobo omuddu wange, bajjajjammwe mwe baabeeranga; era balibeera omwo, bo n'abaana baabwe n'abaana b'abaana baabwe emirembe gyonna: n'omuddu wange Dawudi alibeera mulangira waabwe emirembe

gyonna. Era ndikola nabo endagaano ey'emirembe; eriba ndagaano ey'olubeerera nabo: era ndibateeka, ne mbazaanyisa, era nditeeka ekifo kyange ekitukuvu wakati mu bo emirembe gyonna. Weema yange nayo eriba nabo: weewaawo, ndiba Katonda waabwe, nabo baliba bantu bange. N'amawanga galimanya nga nze Mukama ntukuza Isiraeri, awatukuvu wange bwe biribeera wakati mu bo emirembe gyonna. Ezeekyeri 37:21-28

Noolwekyo bw'ati bw'ayogera Mukama Katonda nti; Kaakano ndikomyawo obusibe bwa Yakobo, ne nsaasira ennyumba ya Isiraeri yonna, era ndikwatirwa obuggya olw'erinnya lyange ettukuvu; Oluvannyuma beetikka ensonyi zaabwe, n'ebyonoono byabwe byonna bye bansobya, bwe baabeera emirembe mu nsi yaabwe, so tewali n'omu yabatiisa. Bwe ndibakomyawo okuva mu bantu, ne mbakuŋŋaanya okuva mu nsi z'abalabe baabwe, ne ntukuzibwa mu bo mu maaso g'amawanga amangi; Awo balitegeerera nga nze Mukama Katonda waabwe eyabatwala mu buwaŋŋanguse mu mawanga: naye mbakuŋŋaanyizza mu nsi yaabwe, so sikyalekawo n'omu ku bo. So siribakweka maaso gange nate: kubanga nfukidde omwoyo gwange ku nnyumba ya Isiraeri, bw'ayogera Mukama Katonda. Ezeekyeri 39:25-29

Naye omuwendo gw'abaana ba Isiraeri guliba ng'omusenyu ogw'ennyanja ogutayinza kupimibwa wadde okubala; awo olulituuka, mu kifo we baabagamba nti Temuli bantu bange, eyo gye banaabagamba nti Muli baana ba Katonda omulamu. Awo abaana ba Yuda n'abaana ba Isiraeri balikuŋŋaanyizibwa ne beeteekawo omutwe gumu, ne bava mu nsi: kubanga olunaku lwa Yezuleeri luliba lunene. Koseya 1:10-11

Isiraeri amiriddwa: kaakano balibeera mu mawanga ng'ekibya ekitasanyusa. Kubanga balinnye e Bwasuli, endogoyi ey'omu nsiko yokka: Efulayimu apangisizza abaagalana. Weewaawo, newakubadde nga bapangisizza mu mawanga, kaakano ndibakung'aanya, era banakuwala katono olw'omugugu gwa kabaka w'abalangira. Koseya 8:8-10

Mazima ddala ndikuŋŋaanya ggwe Yakobo; Mazima ndikuŋŋaanya abasigaddewo mu Isiraeri; Ndibakuŋŋaanya ng'endiga z'e Bozura, ng'ekisibo ekiri wakati mu kisibo kyabwe: balikola eddoboozi ddene olw'abantu abangi. Mikka 2:12

Ku lunaku olwo, bw'ayogera Mukama, ndikuŋŋaanya oyo ayimiridde, era ndikuŋŋaanya oyo agobeddwa n'oyo gwe nnabonyaabonya; Era ndifuula oyo eyayimiriza ensigalira, n'oyo eyasuulibwa ewala eggwanga ery'amaanyi: era Mukama alibafuga ku lusozi Sayuuni okuva kaakano, emirembe gyonna. Mikka 4:6-7

Yimba, ggwe muwala wa Sayuuni; muleekaane, ggwe Isirayiri; sanyuka era osanyuke n'omutima gwonna, ggwe muwala wa Yerusaalemi. Mukama akuggyeko emisango gyo, agobye omulabe wo: kabaka wa Isiraeri, YHWH, ali wakati mu ggwe: tolilaba bubi nate. Ku lunaku olwo kirigambibwa Yerusaalemi nti Totya: ne Sayuuni nti Emikono gyo gireme gireme. Mukama Katonda wo wakati mu ggwe wa maanyi; alirokola, alikusanyukira n'essanyu; aliwummula mu kwagala kwe, alikusanyukira n'okuyimba. Ndikuŋŋaanya abo abanakuwavu olw'ekibiina eky'ekitiibwa, abava mu ggwe, abavumibwa gye kwali omugugu. Laba, mu kiseera ekyo ndiggyawo byonna ebikubonyaabonya: era ndirokola oyo ayimiridde, ne nkuŋŋaanya oyo eyagobebwa; era ndibafunira ettendo n'ettutumu mu buli nsi gye bakwatiddwa ensonyi. Mu biro ebyo ndibakomyawo, mu biro bye ndibakuŋŋaanya: kubanga ndikufuula erinnya n'ettendo mu bantu bonna ab'ensi, bwe ndikomyawo obusibe bwammwe mu maaso gammwe, bw'ayogera Mukama. Zeffaniya 3:14-20

Era ndinyweza ennyumba ya Yuda, era ndiwonya ennyumba ya Yusufu, era ndibakomyawo okugiteeka; kubanga mbasaasidde: era baliba nga sibasuula: kubanga nze Mukama Katonda waabwe, era ndibawulira. Era ab'e Efulayimu baliba ng'omusajja ow'amaanyi, n'omutima gwabwe gulisanyuka ng'omwenge: weewaawo, abaana baabwe balikiraba ne basanyuka; omutima gwabwe gulisanyukira Mukama. Ndibakuba enduulu, ne mbakuŋŋaanya; kubanga nabanunula: era baliyongera nga bwe beeyongera. Era ndibasiga mu bantu: era balinzijukira mu nsi ez'ewala; era baliba balamu n'abaana baabwe, ne bakyuka. Era ndibakomyawo okuva mu nsi y'e Misiri, ne mbakuŋŋaanya okuva mu Bwasuli; era ndibaleeta mu nsi ya Gireyaadi ne Lebanooni; era ekifo tekijja kusangibwa gye bali. Zekkaliya 10:6-10

Endagaano Empya

Awo bwe baakuŋŋaana ne bamubuuza nti, "Mukama waffe, mu kiseera kino ojja kuzzaawo obwakabaka eri Isirayiri?" N'abagamba nti Si kyammwe okumanya ebiseera newakubadde ebiro, Kitaffe bye yateeka mu buyinza bwe. Naye mulifuna amaanyi, Omwoyo Omutukuvu bw'amala okubatuukako: era muliba bajulirwa gye ndi mu Yerusaalemi ne mu Buyudaaya yonna, ne mu Samaliya, n'okutuukira ddala ku nkomerero y'ensi. Ebikolwa 1:6-8

Mu kutuukirizibwa kw'ebiseera alyoke akuŋŋaanye mu kimu ebintu byonna mu Kristo, ebiri mu ggulu ne ku nsi; ne mu ye: Abeefeso 1:10

Kaakano ab'oluganda, tubeegayirira olw'okujja kwa Mukama waffe Yesu Kristo, n'okukuŋŋaanyizibwa kwaffe gy'ali, Mulemenga mangu okukankanyizibwa mu birowoozo, newakubadde okutya, newakubadde omwoyo, newakubadde ekigambo, newakubadde ebbaluwa ng'eyava eri ffe, ng'olunaku lwa Kristo lusembedde. Tewali muntu yenna akulimbalimba mu ngeri yonna: kubanga olunaku olwo terijja, okuggyako okusooka okugwa, n'omuntu oyo ow'ekibi n'abikkulwa, omwana ow'okuzikirira; Awakanya era ne yeegulumiza okusinga byonna ebiyitibwa Katonda oba ebisinzibwa; bw'atyo ye nga Katonda n'atuula mu yeekaalu ya Katonda, nga yeeraga nga ye Katonda. 2 Abasessaloniika 2:1-4

Apocrypha

Awo Tobiti n'awandiika essaala ey'okusanyuka, n'agamba nti, "Atenderezebwe Katonda omulamu emirembe gyonna, n'obwakabaka bwe buweebwe omukisa." Kubanga akuba emiggo, era asaasira: atwala wansi mu geyena, n'azzaayo: so tewali ayinza kwewala mukono gwe. Muyatule mu maaso g'amawanga, mmwe abaana ba Isiraeri: kubanga atusaasaanyizza mu bo. Eyo mulangirire obukulu bwe, mumugulumize mu maaso g'abalamu bonna: kubanga ye Mukama waffe, era ye Katonda Kitaffe emirembe gyonna. Era alitukuba emiggo olw'obutali butuukirivu bwaffe, era alitusaasira nate, era alitukung'aanya okuva mu mawanga gonna ge yatusaasaanyizza. Tobiti 13:1-5

Kuŋŋaanya ebika bya Yakobo byonna wamu, obisika, ng'okuva ku lubereberye. Ayi Mukama, osaasire abantu abayitibwa erinnya lyo ne Isiraeri gwe watuuma omwana wo omubereberye. Omubuulizi 36:11-12

Ggwe Yerusaalemi, tunuulira ebuvanjuba, olabe essanyu erikujjira okuva eri Katonda. Laba, batabani bo bajja, be wasindika, bajja nga bakuŋŋaanyiziddwa okuva ebuvanjuba okutuuka ebugwanjuba olw'ekigambo ky'Omutukuvu, nga basanyukira ekitiibwa kya Katonda. Baluki 4:36-37

Golokoka, ggwe Yerusaalemi, oyimirire waggulu, otunule ebuvanjuba, olabe abaana bo nga bakuŋŋaanyiziddwa okuva ebugwanjuba okutuuka ebuvanjuba olw'ekigambo ky'Omutukuvu, nga basanyuka olw'okujjukira Katonda. Baluki 5:5

Era okusaba kwali bwe kuti; Ayi Mukama, Mukama Katonda, Omutonzi w'ebintu byonna, atya era ow'amaanyi, omutuukirivu, omusaasizi, era Kabaka omu yekka era ow'ekisa, Omugabi yekka ow'ebintu byonna, omutuukirivu yekka, omuyinza w'ebintu byonna, era ow'olubeerera, ggwe eyanunula Isirayiri okuva mu buzibu bwonna, n'olonda bajjajjaabwe, n'obatukuza: Yaniriza ssaddaaka eri abantu bo bonna Isirayiri, era okuuma omugabo gwo, era kitukuze. Kuŋŋaanya abo abasaasaanyiziddwa okuva gye tuli, owonye abaweereza mu mawanga, otunuulire abo abanyoomebwa n'abakyayiddwa, era amawanga gamanye nti ggwe Katonda waffe. 2 Abamakabe 1:24-27

Era tusuubira nti Katonda eyanunula abantu be bonna, n'abawa bonna obusika, n'obwakabaka, n'obwakabona, n'ekifo ekitukuvu, Nga bwe yasuubiza mu mateeka, alitusaasira mangu, n'atukuŋŋaanya okuva mu buli nsi wansi w'eggulu okututwala mu kifo ekitukuvu: kubanga atuwonye mu bizibu ebinene, era atukuzza ekifo. 2 Abamakabe 2:17-18

Yaseri ne Jjubiri

Awo mu mwaka ogw'ekkumi n'etaano ogw'okubeera Ibulaamu mu nsi ya Kanani, gwe mwaka ogw'ensanvu ogw'obulamu bwa Ibulaamu, Mukama n'alabikira Ibulaamu mu mwaka ogwo n'amugamba nti Nze Mukama eyakuggya mu Ulu Kasudimu okukuwa ensi eno okuba obusika. Kale kaakano tambula mu maaso gange, otuukirire era okwata ebiragiro byange, kubanga ggwe n'ezzadde lyo ndiwa ensi eno okuba obusika, okuva ku mugga Mizulayimu okutuuka ku mugga Omunene Fulaati. Yaseeri 13:17-18
Esawu n'agolokoka n'addayo eri Yakobo, n'akola byonna Nebayosi mutabani wa Isimaeri bye yabuulirira; Esawu n'atwala obugagga bwonna Isaaka bwe yali alese, emmeeme n'ensolo, ente n'ebintu, n'obugagga bwonna; teyawa muganda we Yakobo kintu kyonna; Yakobo n'awamba ensi yonna eya Kanani, okuva ku mugga gw'e Misiri okutuuka ku mugga Fulaati, n'agitwala okuba obutaka obw'olubeerera, n'abaana be n'ezzadde lye ery'oluvannyuma lwe emirembe gyonna. Era bino bye bigambo Yakobo bye yawandiika mu kitabo, ng'agamba nti: Ensi ya Kanani n'ebibuga byonna eby'Abakiiti, n'Abakivi, n'Abayebusi, n'Abamoli, n'Abaperezi, n'Abageragasi, amawanga gonna omusanvu okuva ku mugga gw'e Misiri okutuuka ku mugga Fulaati. Yaseri 47:24,27

Awo oluvanyuma lw'okufa kwa Musa, Mukama n'agamba Yoswa mutabani wa Nuuni ng'agamba nti Golokoka oyite omugga Yoludaani mu nsi gye nnawa abaana ba Isiraeri, era olisikira abaana ba Isiraeri. Buli kifo ekigere ky'ebigere byammwe mwe kinaalinnyirira kinaabanga kyammwe, okuva ku ddungu lya Lebanooni okutuuka ku mugga omunene omugga Perasi gwe gunaabanga ensalo yammwe. Yaseri 88:1-3

Era oluvannyuma lw'ekyo bajja kukyuka gye ndi okuva mu mawanga n'omutima gwabwe gwonna n'emmeeme yaabwe yonna n'amaanyi gaabwe gonna, era ndibakuŋŋaanya okuva mu mawanga gonna, ne bannoonya, bwe ntyo ndisangibwa gye bali, bwe banaannoonya n'omutima gwabwe gwonna n'omwoyo gwabwe gwonna. Jjubiri 1:14

N'amugamba nti: 'Nze Mukama eyakuggya mu Uli eky'Abakaludaaya, okukuwa ensi y'Abakanani okugirya emirembe gyonna; era ndiba Katonda gy'oli n'eri ezzadde lyo erikuddirira.' Ku lunaku olwo Mukama n'akola endagaano ne Ibulaamu, ng'agamba nti: 'Ezzadde lyo ndigiwa ensi eno,

okuva ku mugga gw'e Misiri okutuuka ku mugga omunene, n'omugga Fulaati, n'Abakeni, n'Abakenizi, n'Abakadumoni, n'Abaperizi, n'Abalefayi, n'Abafakoli, n'Abakivi, n'Abamoli, n'Abakanani, n'Abagirigaasi, n'aba Abayebusi. Jjubiri 14:7,18

Era ndikuwa ggwe n'ezzadde lyo erikuddirira ensi gy'obadde omugenyi, ensi ya Kanani, olyoke ogirye emirembe gyonna, nange ndiba Katonda waabwe. Jjubiri 15:10

Ebitabo bya Adeni ebyerabirwa

Ne ŋŋamba Yakobo kitange nti: Mukama alinyagulula Abakanani, n'akuwa ensi yaabwe ggwe n'ezzadde lyo erikuddirira. Endagaano ya Leevi 3:10

Era oluvannyuma lw'ebyo, Mukama yennyini (Yesu Kristo) alijja gye muli, omusana ogw'obutuukirivu, era muliddayo mu nsi yammwe. Era mulimulaba mu Yerusaalemi, ku lw'erinnya lye. Era nate olw'obubi bw'ebikolwa byammwe munaamusunguwaza, Era munasuulibwa ye okutuusa mu kiseera eky'okuggwaawo.Endagaano ya Zebbulooni 2:32-35

Era bwe mumala okukendeera n'okukendeera, mukomawo ne mukkiriza Mukama Katonda wammwe; era alibakomyawo mu nsi yammwe, ng'okusaasira kwe okungi bwe kuli. Awo olulituuka bwe banaatuuka mu nsi ya bajjajjaabwe, baliddamu okwerabira Mukama ne bafuuka abatatya Katonda. Era Mukama alibasaasaanya ku nsi yonna, okutuusa okusaasira kwa Mukama (Yesu Kristo) lwe kujja, omuntu akola obutuukirivu n'okusaasira bonna abali ewala n'abo abali okumpi. Endagaano ya Nafutaali 1:30-32

Enjiri - Yesu Kristo Yekka Alokola

Era alizaala omwana ow'obulenzi, n'omutuuma erinnya Yesu: kubanga alirokola abantu be okuva mu bibi byabwe. Matayo 1:21

Kubanga Katonda yayagala nnyo ensi, n'awaayo omwana we omu yekka, buli amukkiriza aleme okuzikirizibwa, naye abeere n'obulamu obutaggwaawo. Yokaana 3:16

Yesu n'amugamba nti, "Nze kkubo, n'amazima n'obulamu." Tewali ajja eri kitaawe, wabula nga ayita mu nze. Yokaana 14:6

Era tewali bulokozi mu mulala yenna: kubanga tewali linnya eddala wansi w'eggulu eriweebwa abantu, lye tulina okulokolebwa. Ebikolwa 4:12

Kubanga nasooka kubawa bye nnafuna, nga Kristo bwe yafiirira ebibi byaffe ng'ebyawandiikibwa bwe biri; era nti yaziikibwa, era nti yazuukira ku lunaku olwokusatu ng'ebyawandiikibwa bwe bigamba: 1 Abakkolinso 15:3-4

Mu ye tufuna okununulibwa olw'omusaayi gwe, okusonyiyibwa ebibi, ng'obugagga bw'ekisa kye bwe kiri. Abeefeso 1:7

Waliwo amazima ana ge tulina okutegeera obulungi:

1. Katonda akwagala nnyo.

Ayagala obeere n'obulamu obutaggwaawo mu ggulu naye.
Kubanga Katonda yayagala nnyo ensi, n'awaayo omwana we omu yekka, buli amukkiriza aleme okuzikirizibwa, naye abeere n'obulamu obutaggwaawo. Yokaana 3:16

Ayagala obeere n'obulamu obw'amaanyi era obw'amakulu naye.
Omubbi ajja kubba, n'okutta, n'okuzikiriza. Nzize balyoke bafune obulamu, n'okubufuna mu bungi. Yokaana 10:10

Wadde kiri kityo, abantu bangi tebafuna bulamu bwa makulu era tebakakasa oba balina obulamu obutaggwaawo kubanga...

2. Omuntu mu butonde bwa kibi. Kyova olaba nga yayawukana ne Katonda.

Bonna boonoonye.
Kubanga bonna boonoonye, ne babulwa ekitiibwa kya Katonda; Abaruumi 3:23
Kubanga okwagala ssente kye kikolo ky'ebibi byonna... 1 Timoseewo 6:10

Empeera y'ekibi kwe kufa.
Kubanga empeera y'ekibi kwe kufa... Abaruumi 6:23

Bayibuli eraga ebika bibiri eby'okufa:
• Okufa mu mubiri
Era nga bwe kyalagirwa abantu okufa omulundi gumu, naye oluvannyuma lw'ekyo omusango. Abebbulaniya 9:27
• Okufa okw'omwoyo oba okwawukana emirembe gyonna ne Katonda mu geyena
Naye abatya, n'abatakkiriza, n'ab'emizizo, n'abatemu, n'abalanzi, n'abalogo, n'abasinza ebifaananyi, n'abalimba bonna, balifuna omugabo gwabwe mu nnyanja eyaka omuliro n'ekibiriiti: kwe kufa okw'okubiri. Okubikkulirwa 21:8

Omuntu bwayawukana ne Katonda olw'ekibi kye, kiki ekigonjoola ekizibu kino? Tutera okulowooza nti eby'okugonjoola ensonga eno bye bino: eddiini, ebikolwa ebirungi, n'empisa ennungi. Naye waliwo eky'okugonjoola ensonga emu yokka okuva eri Katonda.

3. Yesu Kristo ye kkubo lyokka erigenda mu ggulu.

Kino kye kirangiriro kya Katonda.
Yesu n'amugamba nti, "Nze kkubo, n'amazima n'obulamu." Tewali ajja eri kitaawe, wabula nga ayita mu nze. Yokaana 14:6

Yasasula ekibonerezo ekijjuvu olw'ebibi byaffe.
Kubanga ne Kristo yabonyaabonyezebwa omulundi gumu olw'ebibi, omutuukirivu olw'abatali batuukirivu, alyoke atuleete eri Katonda, nga tuttibwa mu mubiri, naye n'azuukizibwa omwoyo. 1 Peetero 3:18
Mu ye tufuna okununulibwa olw'omusaayi gwe, okusonyiyibwa ebibi, ng'obugagga bw'ekisa kye bwe kiri. Abeefeso 1:7

Alina ekisuubizo ky'obulamu obutaggwaawo.
Akkiriza omwana alina obulamu obutaggwaawo. Era atakkiriza mwana taliraba bulamu; naye obusungu bwa Katonda bubeera ku ye. Yokaana 3:36
Kubanga empeera y'ekibi kwe kufa; naye ekirabo kya Katonda bwe bulamu obutaggwaawo mu Yesu Kristo Mukama waffe. Abaruumi 6:23

4. Twetaaga okukkiriza mu Yesu Kristo okusobola okulokolebwa.

Obulokozi bwaffe buva ku kisa kya Katonda okuyita mu kukkiriza mu Yesu Kristo.
Kubanga mulokolebwa olw'ekisa olw'okukkiriza; n'ekyo si kya mmwe: kirabo kya Katonda: si kya bikolwa, omuntu aleme okwenyumiriza. Abeefeso 2:8-9

Kubanga buli anaakoowoola erinnya lya Mukama alirokolebwa. Abaruumi 10:13

Essaala y'omwonoonyi
Saba kino n'okukkiriza:
Mukama Yesu, webale nnyo okunjagala. Njatula nti ndi mwonoonyi era nsaba okusonyiwa. Webale kuyiwa omusaayi gwo okusasula ebibi byange byonna. Webale kufa kwo ku musaalaba, okuziikibwa, n'okuzuukira kwo. Nkwesiga nga Mukama wange era Omulokozi wange. Nzikiriza ekirabo kyo eky'obulamu obutaggwaawo era nkuwaayo obulamu bwange. Nnyamba okugondera ebiragiro byo byonna n'okusanyusa mu maaso go. Amiina.

Bw'oba weesiga Yesu Kristo, bino wammanga bikutuuseeko:
• Kati, olina obulamu obutaggwaawo ne Katonda.
Era kino kye kyagala ky'oyo eyantuma, buli alaba omwana n'amukkiriza afune obulamu obutaggwaawo: era ndimuzuukiza ku lunaku olw'enkomerero. Yokaana 6:40
• Ebibi byo byonna byasasulwa era ne bisonyiyibwa. (ebyayita, ebiriwo, eby'omu maaso)
Naye omusajja ono bwe yamala okuwaayo ssaddaaka emu olw'ebibi emirembe gyonna, n'atuula ku mukono ogwa ddyo ogwa Katonda; Abebbulaniya 10:12
• Oli kitonde kipya mu maaso ga Katonda. Ye ntandikwa y'obulamu bwo obupya.
Kale omuntu yenna bw'aba mu Kristo, aba kitonde kipya: eby'edda biweddewo; laba, ebintu byonna bifuuse bipya. 2 Abakkolinso 5:17
• Wafuuka omwana wa Katonda.
Naye bonna abaamusembeza, yabawa obuyinza okufuuka abaana ba Katonda, abo abakkiriza erinnya lye. Yokaana 1:12

Ebikolwa ebirungi si ngeri gye tuyinza okulokolebwa, wabula bukakafu oba ekibala ky'obulokozi bwaffe.
Kubanga tuli mirimu gye, twatondebwa mu Kristo Yesu, okukola ebikolwa ebirungi, Katonda bye yasooka okutegeka okutambulira mu byo. Abeefeso 2:10

Katonda akuwe omukisa!

Ekijjukizo kya Maliyamu ow'e Bessaniya

Awo bwe yali e Bessaniya mu nnyumba ya Simooni omugenge, bwe yali ng'atudde ku mmere, omukazi n'ajja ng'akutte ekibbo kya alabasita eky'ebizigo eby'omubisi gw'enjuki eby'omuwendo ennyo; n'amenya ekibokisi, n'akimuyiwa ku mutwe. Ne wabaawo abamu abaali basunguwalidde mu bo bennyini, ne bagamba nti, "Kiki ekizigo kino kyayonoonebwa?" Kubanga kyandibadde kitundibwa ssente ezisukka mu bikumi bisatu, ne kiweebwa abaavu. Ne bamwemulugunya. Yesu n'agamba nti, "Muleke; lwaki mumutawaanya? ankoledde omulimu omulungi. Kubanga abaavu mubeera nammwe bulijjo, era buli lwe munaayagala muyinza okubakolera ebirungi: naye nze temubeera nange bulijjo. Akoze ky'asobola: yajja nga bukyali okusiiga amafuta ku mulambo gwange okuziikibwa. Mazima mbagamba nti Enjiri eno yonna gye banaabuulirwanga mu nsi yonna, n'ekyo ky'akoze kinaayogerwako okumujjukira. Makko 14:3-9